

Transcriptie van interview met Ellen Veldman op 1 juli 2019

Interviewer: Rutger Noorlander

Deze transcriptie is leesbaar gemaakt. Daarvoor zijn irrelevante gedeeltes weggelaten.

00:00:00

Interviewer: De opname is gestart. Het is vandaag 1 juli 2019, en ik zit hier in Oudorp met Ellen Veldman. De eerste vraag is, wat is uw geboortjaar?

00:00:03

Veldman: 1944

00:00:13

Interviewer: Wat was uw functie bij de BB?

00:00:18

Veldman: Ik verzorgde de noodwachtadministratie. En later werd ik de adjunct-hoofd van de verzorgingsdienst. Het hoofd verzorgingsdienst hield in: stel dat er echt wat zou gebeuren, moesten de gebouwen geconfisqueerd worden, dat waren meestal scholen. De mensen moesten ondergebracht worden, ze konden niet 24 uur per dag werken. Ze moesten hun inkomen hebben, dus dat moest ook verzorgd worden. Er moest voedsel verzorgd worden. Dat soort dingen moest de verzorgingsdienst regelen. Er werden natuurlijk oefeningen gehouden. Een dagoefening hield in dat ze die dag ook hun normale salaris voor die dag in hun functie kregen, en dat moest ook verzorgd worden. Ik ben nooit op zo'n oefenterrein geweest. Ik zat op kantoor, om dat te verzorgen. Wel eens om loonzakjes uit te delen, om daarbij te helpen. Maar mijn functie was de noodwachtadministratie. De buitengewoon dienstplichtigen werden aangewezen. Daar kregen wij de lijsten van, van de gemeente. Mensen kregen een enquêteformulier, die werden toegestuurd. Je maakte daar een dossier van. Een of twee keer per jaar werden alle openstaande vacatures weer vervuld. Mensen die vanwege leeftijd of verhuizingen vertrokken waren. Aan de hand van al die dossiers zocht ik uit welke mensen voor bepaalde functies in aanmerking kwamen. Die dossiers gaf ik aan diverse hoofden van de diensten. Meestal waren ze het wel eens met wat ik had uitgezocht. Dan werden ze opgeroepen. Dat ging via de gemeente. En er kwamen natuurlijk ook bezwaren binnen. Dan moest je kijken of dat gegrond was, en via de gemeente moest je dat regelen. Dan kwamen ze en kregen ze officieel de papieren.

00:00:21

Interviewer: Kwamen ze bij u op kantoor?

00:00:21

Veldman: Nee hoor, ik had alles voorbereid. Als die mensen dan 's avonds kwamen kregen ze de papieren via het hoofd. Afhankelijk van hun functie kregen ze een opleiding. Voor de geneeskundige dienst had je artsen nodig, en dat was wel een probleem. Die wilden niet, hadden geen zin, vonden ze flauwekul, enz. Als ze gegronde redenen hadden, konden ze vrijstelling krijgen. Dat gebeurde ook wel. Ze werden meestal maar twee keer per jaar opgeroepen voor een avondje, maar ze moesten altijd bereikbaar zijn. Soms gingen we daar niet in mee, soms wel. Dat hing ervan af.

00:00:21

Interviewer: Had u moeite met het vullen van alle vacatures?

00:00:21

Veldman: Nee, want er was voldoende aanwas. Heel veel buitengewoon dienstplichtigen kwamen nooit in aanmerking voor de BB. Ik had kasten vol met dossiers. Ieder jaargang kwam er weer een hele rits bij. De oudere liet je, want je richtte je toch meer op jongeren. In 1959 werd niet je niet meer aangewezen om ingeschreven te worden, en daarna ook niet meer.

00:00:21

Interviewer: Wanneer heeft u er gewerkt?

00:04:31

Veldman: Ik heb er gewerkt vanaf 1971 totdat het werd opgeheven, op 1 januari 1987. Maar ik ben een jaar eerder op 1 januari 1986 weggegaan, want ik had een andere functie.

00:04:31

Interviewer: Dat heeft u bijna tot het einde volgehouden.

00:04:31

Veldman: Ja, de laatste jaren waren niet echt leuk meer. We mochten niets meer doen. Geen oefeningen meer, er werden geen mensen meer ingelijfd, er gingen alleen maar mensen uit. Op een gegeven moment moest alles ontslagen worden. Kleding moest ingenomen worden. Ohja, dat had je ook nog. Ze kregen een uniform als ze ingelijfd werden. Toen ik er pas werkte, en mensen gingen met ontslag, werd hen wel gevraagd kleding in te leveren. Maar volgens mij niet meer toen het stopte.

00:04:31

Interviewer: Wat vond u ervan toen de BB stopte?

00:05:45

Veldman: In die tijd waren er wel spanningen met Rusland en Amerika. Je had toen Gorbatsjov, en de Berlijnse Muur. Het werd lastiger, en ze vonden dat het niet meer zo nodig was. Er waren andere diensten, andere technologieën. Ze vonden dat de geneeskundige dienst, brandweer en eventueel het Rode Kruis dat wel kon bemannen als het nodig zou zijn.

00:05:45

Interviewer: Was u het daarmee eens?

00:05:45

Veldman: Ik dacht wel: stel dat er echt wat gebeurt... in het begin dat het wel niet meteen ontzettend goed functioneert. We hebben het nooit echt in de praktijk kunnen oefenen. De brandweer wel, en de Rode Kruis mensen, weet ik niet. Dus daar was ik wel eens angstig voor: als er echt wat gebeurt, en er moet van alles gebeuren, we waren toch met veel te weinig mensen om dat... maar als het een kleine ramp was wel. Ik geloof in '75/'76 was het

een hele droge zomer. De boeren hadden ons gevraagd om aggregaten te leveren om water te pompen om hun land te bestrooien. Dat vond ik leuk dat je echt wat kunt doen voor de mensen. Toen hebben we wel hulp gehad van militairen, want wij hadden het personeel niet om dat allemaal te vervoeren. Wij moesten dat wel regelen. Dat vond ik wel heel leuk. En iedere boer mocht maar zoveel tijd, want de volgende zat er ook op te wachten. Was het toch wel weer spannender.

00:08:05

Interviewer: En waarom vond u het leuk?

00:08:05

Veldman: Dan was er echt wat dat echt nuttig was.

00:08:05

Interviewer: Waarom bent u bij de BB gegaan?

00:08:05

Veldman: Ik denk dat dat bij iedereen zo gaat. Je kiest niet echt bewust. Je moet een baan hebben. Ik heb er zeker de eerste jaren heel leuk gewerkt. Je had er echt wat te doen. Ja, ik vond het wel leuk. Behalve die laatste jaren. Elke keer 'ja, we gaan stoppen'. Iedereen keer niet, weer wel. Op een gegeven moment was het er echt door in Den Haag. Als er dan vacatures waren bij de andere diensten die het over zouden moeten nemen, moesten ze ons als eerste aannemen. Maar in die tijd was er een enorme werkloosheid. Ik weet nog dat ik een keer solliciteerde voor een baan bij de GGD, maar er waren 500/600 sollicitanten. Dijkstra was de baas, dus ik zeg 'ik heb na een paar weken nog niks gehoord'. Hij zei 'ik bel wel even naar de directeur'. Toen had hij uitgelegd dat zolang de BB nog niet officieel weg was, wij gedetacheerd konden worden. Dan betaalde de BB nog, en hadden ze ons voor niks. Toen kwam er toch een vacature vrij in het ziekenhuis en daar kon ik toen terecht. En daar heb ik heel leuk gewerkt.

00:09:43

Interviewer: Wat vond u van uw tijd bij de BB?

00:09:47

Veldman: Ik vond het wel zinnig, zeker in die tijd. Als er iets zou gebeuren... Je had natuurlijk de verbindingdienst, die zat binnen in de commandopost. Je kwam binnen, en dan was er een aggregaat met een paar fietsen, voor als het aggregaat het niet deed. En er was een doucheruimte, zodat mensen die van buiten kwamen en er een fall-out was geweest, schoon verder konden. Dan was er de kantine en slaapplekken, en verderop de verbindingdienst.

00:09:47

Interviewer: Voor hoeveel personen was die bunker?

00:09:47

Veldman: Ik dacht een man of 40 <edit: in werkelijkheid voor meer personen>, ik weet het niet precies. Je had rechtstreekse verbindingen met alle gemeentehuizen. Dat was een lijntje, daar kon iemand mee bellen. Er stond dan in ieder gemeentehuis een ouderwets

telefoontoestel ergens in een ruimte. Daarmee hadden ze rechtstreeks contact met alle burgemeesters. Tenminste, niet tegelijk maar omstebeurt. Zoals je ziet, zoals nu af en toe alle verbindingen uitvallen, dat soort dingen zijn dan nog wel... Ook het politiebureau volgens mij. Er waren meerdere, niet alleen bij de gemeente.

00:11:02

Interviewer: Met de KPN-bunker?

00:11:02

Veldman: Sowieso.

00:11:02

Interviewer: Met Defensie in Den Haag?

00:11:02

Veldman: Ja, en met Haarlem met het provinciaal kantoor van de BB. Je had Schagen, Alkmaar, Haarlem, Amsterdam, Hilversum en Zaanstreek. 6 kringen in Noord-Holland. Alkmaar was de hoofdgemeente en die leverde altijd de voorzitter van het kringbestuur. Boven het hoofd zat een kringbestuur van alle burgemeesters, en daarvoor had men een bestuur gekozen. En die bepaalde dingen.

00:11:02

Interviewer: Wat weet u nog meer van de bunker van de BB?

00:11:02

Veldman: Die was alleen in functie als er oefeningen waren. Vooral alleen voor de verbindingdienst. Verder eigenlijk nooit.

00:11:02

Interviewer: Kwam u er weleens?

00:11:02

Veldman: Ik kwam er weleens. Ik heb nog wel es meegeholpen om die sirenes om twaalf uur aan te zetten. Dat wordt nog steeds vanuit die post verzorgd <edit: tegenwoordig wordt dit centraal geregeld>. Twaalf uur iedere eerste maandag. Dat was ook een waarschuwing, die sirenes. De hoofd verbindingdienst ging naar beneden en dan om twaalf uur precies die sirenes. Dat ging volgens mij handmatig. Enkele keer gingen ze zelf nog een sirene doen. Dan was er een storing en moest er opgetreden worden. En dan had je de ABC-dienst. Die hadden meetposten door de hele kring om fall-out, biologische en chemische dingen te meten. Dat had ook gekund.

00:11:02

Interviewer: Om welke redenen bent u nog meer in de bunker geweest?

00:11:02

Veldman: Gewoon weleens voor de aardigheid. Je ging door het magazijn en dan een halletje in en dan ging je naar de bunker. Er waren weleens cursussen of oefeningen dat je

daar was, ik weet het niet meer precies. En de verbindingsoefeningen waren voor een deel altijd beneden. Want die zaten bij de centrale en de rest buiten, en die hadden mobilifoons en portofoons verbindingen. Meneer Rijswijk was het hoofd ervan en hij organiseerde de oefeningen. Hij ging ook naar plekken om te leren om te gaan met de apparatuur en de procedures.

00:11:02

Interviewer: Om welke redenen bent u nog meer in de bunker geweest?

00:15:54

Veldman: In de commandopost? Verder werd er niet veel gedaan. Die zou alleen in dienst komen als er echt iets aan de hand was. Het was gewoon een werkplek.

00:15:54

Interviewer: Er werkten ook permanent mensen?

00:15:54

Veldman: Nee, alleen bij oefeningen. Je ging er weleens heen om iets te doen. Er moest weleens schoongemaakt worden. Dat deed mevrouw van der Cel. Het was niet iets waar permanent mensen waren. Alleen de mensen die er moesten zijn.

00:16:14

Interviewer: Wat was uw gevoel bij de bunker?

00:16:14

Veldman: Ik was altijd blij als ik eruit was. Want het is onder de grond zonder licht. Ik zou daar niet een dag willen zitten. Je kwam er omdat je iets moest doen, en dan ging ik weer. En verder was je bezig met wat je moest doen. Maar ik zou er niet een dag of een aantal dagen moeten zitten. Dat zou ik niet leuk hebben gevonden. Boven was het kantoor, en het magazijn met al de kleding. En in het Fort Markenbinnen was ook veel materiaal opgeslagen. Daar doet de brandweer nu oefeningen. Daar waren veel dingen opgeslagen en er was iedere dag iemand om het bij te houden. En als er oefeningen waren moesten er spullen vandaan komen. Dat moest dan worden geregeld.

00:17:29

Interviewer: Stel dat er een aanval kwam van de Sovjet-Unie, zou u dan ook mee de bunker in moeten? Was dat de procedure?

00:17:40

Veldman: Nee, ik had natuurlijk met de buitenwacht te maken. Dan zou ik moeten zorgen dat als er mensen werden opgeroepen. Stel dat er een bombardement was geweest, mensen moesten aan de gang om te helpen, dan zou ik moeten zorgen dat die mensen verzorgd werden, wat te eten kregen, enz. Daar moest ik en mijn hoofd voor zorgen. En er waren ook mensen voor ingedeeld, noodwachtplichtigen. En hoe? Ik weet het allemaal niet meer precies. Er waren allerlei instanties... hoe zat het ook alweer? Er moest geld beschikbaar zijn, dat moest geregeld worden. Je moest dingen kopen, stel dat er tekorten waren. Niet vanuit de bunker. Ik denk dat je onderweg moest zijn om dingen te regelen.

00:17:40

<Het luchtalarm op elke eerste maandag van de maand op 12 uur gaat af>

00:17:40

Veldman: Ik heb het een keertje gevraagd, voor de gein, 'ik wil wel kijken hoe dat gaat'. 'Ga maar mee'. Dus ik ging mee naar beneden. Dus daar gaat die, zoveel seconden, drie keer, en iedereen moet het kunnen horen. Dus ze moesten zo geplaatst worden zodat heel de kring, iedereen, het kon horen.

00:17:40

Interviewer: Wie heeft dat bepaald en geplaatst? Was dat ook de BB?

00:17:40

Veldman: Ja. Dat werd wel geleid door het ministerie, maar moest wel uitgevoerd worden door de BB. En ook het onderhoud. Ze gingen steeds kijken of die dingen nog functioneren. Als de sirenes het niet deden, moest de gemeente dat melden. Dus van tijd tot tijd werden de sirenes gecontroleerd. En het gebeurde weleens dat een sirene 's nachts per ongeluk afging. Dan was er een storing. Dan werd je gebeld. Dan waren er altijd mensen die in paniek raakten. Dus dan moest er meteen actie worden genomen om dat ding handmatig uit te zetten. En je had toen destijds ook nog de dijkbewaking. Want hier was alles nog lang niet op deltahoogte. Die dijk bij Petten, de wakers, dat was nog maar een pretdijkje. Dat was zoiets als de dijk bij het IJsselmeer, iets breder misschien. Je had zoiets als de waker, de slaper en de dromer. In '53 bij de Watersnoodramp, was besloten dat alles op deltahoogte moest worden. Ze begonnen in Zeeland, want dat was natuurlijk heel urgent. En zo zijn ze langzaam alles zijn verhogen. Ook in Petten zijn ze die dijk gaan verzwaren en verbreden. Maar ook de dijk van Den Helder naar Wieringen was ook nog een klein rotdijkje. En met storm was dat nog heel gevaarlijk. En er was nog dijkbewaking, en dan moesten wij, niet ik persoonlijk maar de verbindingdienst en wie de commandopost moesten bezetten, en er waren mensen die op de dijk moesten kijken, vooral als er ook nog hoogwater met storm was. Dat was ook nog een taak.

00:17:40

Interviewer: Was dat niet de taak van de Waterschappen?

00:21:54

Interviewer: Jawel, die hadden het onderhoud van de dijken. Maar bij een storm moest er worden bekeken hoe het gaat en of de mensen moeten worden gewaarschuwd om weg te gaan. Er moesten mensen zijn die gingen kijken hoe het ging met de dijken, en of er een gevaar was.

00:21:54

Interviewer: En wie deed dat binnen de BB?

00:22:10

Veldman: De Verbindingdienst, Rijswijk onder andere en die mensen van...Het was toch een samenhang van instanties. Het fijne weet ik er niet meer van. Maar ik weet wel dat de

commandopost was bezet tijdens dijkbewaking, dag en nacht. Zolang het nodig was, stonden er mensen paraat.

00:22:54

Interviewer: Hoe zag het BB-gebouw aan de Frans Halsstraat eruit?

00:22:54

Veldman: In eerste instantie, toen ik daar kwam werken, was het een heel oud schooltje. De gang was gewoon trottoirtegels. En kon je je fiets nog binnenzetten in de gang. Het waren oude klaslokalen. Dat werd toch wel erg armoedig. En toen is er toch uiteindelijk door het kringbestuur besloten dat er een nieuw kantoor zou komen, met de motivatie dat stel dat de BB toch uiteindelijk weggaat, een kantoor nooit weg is. Toen hebben we tijdelijk aan de Helderseweg gezeten in de directeurswoning van de gasfabriek. Toen aan de Frans Halsstraat werd gesloopt en gebouwd, hebben we daar gezeten.

00:22:54

Interviewer: Wanneer was dat ongeveer?

00:22:54

Veldman: Volgens mij is het gebouw in '75 opgeleverd. Rijswijk was hier laatst. We sturen nog altijd een kaart met Oud & Nieuw, en met mijn verjaardag bellen we altijd. Ik sprak hem laatst toen iemand van de BB overleed. Toen zei ik 'nou kom ik echt een keer'. Ik zei 'kom eerst hier, dan weet je waar ik woon'. De opening in '75. <ze leest het presentieboek door met handtekeningen van personen die aanwezig waren> minister de Gaay-Fortman, Strohand was het hoofd BB vóór Dijkstra, Jonkers-Both, geneeskundige dienst, Krijgsman, geneeskundige dienst, hij gaf ook les. Smit, hoofd ABC-dienst van Schagen. Hij was wat jonger, misschien leeft hij nog. <Lees namen voor van medewerkers BB, zie aantekeningen> Misschien dat hoofd ABC-dienst Van Schaag nog leeft, hij was wat jonger. Architect Keesman van het kantoorgebouw.

00:23:57

Veldman: Weet u wie de architect van de bunker is?

00:23:57

Veldman: Nee, dat weet ik niet. Die stond er al. Ik weet niet wanneer die gebouwd is. Misschien weet Rijswijk dat nog. Foto's van de bouw van het kantoorpand. Het werd half over de bunker gebouwd. De ingang was aan de Frans Halsstraat, en hier <aan de zijkant> was de ingang naar de bunker, die had ook een buitendeur. Maar je kon ook binnendoor naar de bunker. Het kunstwerk, dat hangt er nog. Het was best een ruim kantoor, want zoveel mensen zaten er niet. Je had 4 grote ruimtes boven. Je kwam binnen bij de secretaresse, juffrouw Zuleger, typiste/secretaresse, Oostenrijkse. Een speciaal type. Ze keek aan tegen autoriteit. 'Ja meneer'. Pittig, nauwgezet. Wat haar werd opgedragen, deed ze. Toen Dijkstra hoofd BB werd, werd ik bevorderd naar de noodwachtadministratie.

<edit: Veldman schrijft alle namen en functies op, zie aantekeningen onderaan deze transcriptie. Nog levend: Dijkstra, Rijswijk, Veldman, wellicht Holtrop en wellicht Olie>.

00:28:18

Interviewer: Dank u wel, een hele volledige lijst. Weet u of Keesman, de architect, nog leeft?

00:28:18

Veldman: Die was toen al oud. Hij was toen al dik tegen de 60, en het is 55 jaar geleden.

00:28:18

Interviewer: Zat hij bij een architectenbureau?

00:28:18

Veldman: Ik denk dat hij zelf een bureau had. Toen ik ging verhuizen heb ik alles wat ik had van de BB weggegooid.

00:28:18

Interviewer: We kunnen naar de [foto's](#) kijken. Misschien dat er dan nog herinneringen naar boven komen.

00:37:58

Veldman: [Dat](#) was de verbindingdienst in de commandopost, zo zaten ze. Die centrale, aan de overkant, was een grote kast met van de knoppen. Heel veel knoppen. Natuurlijk één verbinding per gemeentehuis. En naar de buitendienst, rechtstreekse verbindingen met politie, provincie, andere commandoposten. En natuurlijk verbindingen met de mobilofoons en portofoons. Maar hier zaten die mensen die ingelijfd waren voor de verbindingdienst als er een oefening was.

00:37:58

Veldman: [Dit](#) was in de commandokamer. Er waren grote kaarten, van Noord-Holland en van de kring.

00:37:58

Interviewer: Wat waren deze mensen aan het doen?

00:37:58

Veldman: Ik denk aan het oefenen. Dit is bij een oefening.

00:37:58

Interviewer: Herkent u mensen op deze foto?

00:37:58

Veldman: Nee. Maar het is in de commandopost bij een oefening.

00:37:58

Interviewer: [Dit](#) is de plattegrond van de commandopost.

00:37:58

Veldman: <zie [afbeelding van de plattegrond](#)> Ja, hier kwam je binnen. Hier had je die sluis met douches. Dan had je hier de aggregaten, of hier. Je had ook een heel ventilatiesysteem.

Als je dan gedoucht had kwam je in een hal, in de gang. Berging, je had natuurlijk ook voorraad nodig, van eten. Je had blikken die heel lang houdbaar waren. Als ze dan vervangen moesten worden, na heel veel tijd, kon je weleens wat meenemen, maar ik vond het niet te eten. Alles moest wel op voorraad zijn altijd, en de datum moest je ook controleren. Rijswijk deed ook de voorraad. Hij verzorgde de commandopost. Hij was technisch onderlegd. Hij deed veel in die commandopost. Dan had je slaapvertrekken met stapelbedden. Er stonden ongeveer 4 stapelbedden in iedere hoek. Zo hoog was die commandopost niet, dus ik denk stapelbedden met 2 lagen. En toiletten en douches.

00:37:58

Interviewer: Voor de dames en de heren?

00:37:58

Veldman: Toen waren er nog geen dames in dienst, moet ik eerlijk zeggen.

00:37:58

Interviewer: Er zijn wel twee 'voorraadruimte/toiletten'. En gescheiden slaappleatsen, maar op de plattegrond. Wellicht dat de echte situatie anders was.

00:37:58

Veldman: Hier had je de commandokamer, met al die kaarten. En de verbindingdienst met de telefoons. Hier de ABC-Dienst. En hier de telefooncentrale, en hier de verbindingdienst. Je had centralisten, zij verbonden je dan door. Radiokamer, was voor mobilofoons en portofoons. PTT, weet ik niet meer, vooral met verbindingen.

00:37:58

Interviewer: En hier staat 'nooduitgang'.

00:37:58

Veldman: Daar ben ik nog nooit in geweest.

00:37:58

Interviewer: Aan welke kant van de kaart zit de Frans Halsstraat?

00:37:58

Interviewer: De ingang was bij de Vermeerstaat. Daar was een buitendeur, waardoor je naar binnen kon komen. Nu zat de ingang bij de Frans Halsstraat, door het kantoor, door het magazijn, trap af en dan kwam je hier uit. En dat is nu afgesloten, want er zitten andere instanties in het kantoor. De commandokamer, zo idioot groot was ie niet hoor. Kantine, keuken. Als het zo was, zaten daar ook mensen van de verzorgingsdienst om de mensen die hier werkten te verzorgen. De bedden te verschonen, enz. Dat was er ook, linnengoed, enz.

00:37:58

Interviewer: Weet u hoelang ze het moesten volhouden in de bunker?

00:37:58

Veldman: Geen idee, dat weet ik niet.

00:37:58

Interviewer: Noodaggregaat

00:37:58

Veldman: Ja er stonden ook fietsen bij voor als deze uitviel. Luchtbehandeling was er ook. Je moest wel zorgen dat er verse lucht was. Er was een heel zuiveringssysteem. Als er van alles in de lucht zat, moest men er wel veilig kunnen zitten. Je kwam er weleens, maar meestal kwam Rijswijk hier voor de verbindingen. Hij was ook veel onderweg. En Verhaart natuurlijk, van de ABC-Dienst.

00:37:58

<bekijken [foto's](#) van later en nu>

00:37:58

Veldman: Het is een heel dik dak, van zo'n 60cm.

00:37:58

Interviewer: Was dit de nooduitgang?

00:37:58

Veldman: Vermoedelijk wel.

00:37:58

Interviewer: Hebben ze dichtgemaakt.

00:37:58

Veldman: De [deur](#). Ja, bij de ingang, een sluis. Je werd pas binnengelaten als je schoon was.

00:37:58

Interviewer: Komen er nog nieuwe herinneringen bij u op als u de foto's ziet?

00:37:58

Veldman: Nou ja, ik zie het voor me zoals het was. Het is natuurlijk al lang geleden. Januari '86 toen ik er voor het laatst was. Het was nog niet het computertijdperk. De kaartenbak die we hadden, van alle diensten. Ik had ook heel veel dossierkasten. Ieder jaar viel er een jaar af die je niet meer kon oproepen. Die kregen ontslag. Dan kwamen er nieuwe bij. Op een gegeven moment hadden we een bak met plastic dingetjes eraan, met kleurtjes. Want je had mensen die kwartiermaker waren, die als eerste werden opgeroepen om dingen te regelen. En anderen werden later opgeroepen. Die hadden we helemaal uitgezocht zodat je ze er in één klap kon uitkrijgen. Nu doe je dat met een computer, maar toen hadden we het in een kaartenbak. De formatie die in dienst waren, was een hele formatie met kleurtjes. Dat was altijd helemaal up-to-date. Dat was onder andere mijn taak. Mibies deed dat ook. Later heb ik dat afgemaakt. Dat vond ik ook leuk. Ik vond het leuk om nieuwe klussen uit te werken en te bedenken.

00:37:58

Interviewer: Stel dat er een aanval zou zijn, door de Sovjet-Unie, een noodsituatie, zou de kaartenbak dan de bunker ingaan?

00:37:58

Veldman: Ja, die zou mee de bunker ingaan. De kaartenbak stond op wieltjes. En 's nachts ging de kaartenbak in de kluis, boven. Stel dat er brand zou uitbreken...

00:37:58

Interviewer: Voelde u zich veilig daar? 'Als er iets gebeurt, zit ik goed'.

00:37:58

Veldman: Ja, ik dacht nooit dat er iets zou gebeuren. Ik heb nooit het idee gehad dat er iets zou gebeuren, en nog steeds niet. Overal heb je haarden waar enorm veel narigheid is. Nu is er ook beetje Koude Oorlog, maar ik heb niet het idee dat er echt hier iets aan de kriecken gaat komen, met bombardementen en narigheid hier. Nee.

00:37:58

Interviewer: Toen de BB werd opgeheven, hoe werd dat binnen de BB in Alkmaar beleefd?

00:37:58

Veldman: Het was heel naar, omdat je opeens bijna niks meer te doen had. Dat was een hele nare periode. En in die tijd was er ook enorm veel werkloosheid. Je was ook wat ouder, en je kwam niet zomaar ergens meer tussen. Daar had je wel zorgen om. Maar de brandweer en de GGD, als er passende vacatures waren zouden ze ons moeten overnemen. Dat was een geruststelling. Zo heb ik ook een nieuwe baan gekregen. Anders zou het voor mij ook moeilijk zijn.

00:37:58

Interviewer: U en uw collega's bij de BB hadden veel tijd en energie gestoken in de BB, en dan is het over. Wat vond u daarvan?

00:37:58

Veldman: Ja, dat stopt dan. Daar was ik ook langzaam al aan gewend geraakt. Er was heel lang sprake van. Dan weer wel, dan weer niet. Daar werd je ook onzeker van. Op een gegeven moment was de klap erdoor. De BB werd echt opgeheven. De kamer had beslist. We wisten nog niet precies wanneer. Dat was nog open. Vanaf toen was je steeds vacatures aan het bekijken.

00:37:58

Veldman: Hoelang heeft dat ongeveer geduurd?

00:37:58

Veldman: Ik heb er denk ik nog wel anderhalf jaar gezeten voordat ik daar weg kon.

00:37:58

Interviewer: Had u nog wat te doen?

00:37:58

Veldman: Nee, je zat echt je tijd een beetje uit te zitten. Je hield bij wat nog moest. Er kwam niets meer van de gemeentes, alleen wat adreswijzigingen. Er kwam gewoon niks meer. Je deed nog wel wat, maar ik weet niet meer wat we deden.

00:37:58

Interviewer: Hoe vonden anderen het?

00:37:58

Veldman: Ook verschrikkelijk. De technische mensen hadden nog wel wat werk. Ze moesten dingen bijhouden, en dat ging door. De sirenes, de verbindingen. Wat ze met de ABC-meetposten hebben gedaan, weet ik ook niet. Volgens mij is daar niet meer wat mee gedaan. Die lagen ook overal verspreid.

00:37:58

Interviewer: En de sirene die vanuit de bunker werd bediend, was dat één sirene?

00:37:58

Veldman: Dat waren alle sirenes tegelijk in de kring. Die werden allemaal gelijk bediend. Een druk op de knop, ze waren allemaal met elkaar verbonden.

00:37:58

Interviewer: Heeft u nog bijzondere momenten of anekdotes van uw tijd bij de BB?

00:37:58

Veldman: Wat hebben we vreselijk gelachen. Vooral om meneer Gerverdink. Een heel apart mannetje. Die heeft nog gevochten in Korea en wilde echt op z'n militairen dingen regelen. In militaire dienst ben je dat gewend, 'ja kolonel, nee kolonel', maar zo waren we niet. 'Dit kan toch niet?' Onpraktisch, overbodig. Dan waren wij koppig en deden we het niet. Daar had je dan wel eens lol om, de dingen die hij verzon.

00:37:58

Interviewer: Ik zou nog graag uw toestemming willen vragen om een verslag te maken van dit gesprek, en dit verslag en deze transcriptie te delen met het Regionaal Archief Alkmaar en de gemeente Alkmaar, en eventueel ook op hun website, en ook wellicht in een boekje dat door hen wordt uitgegeven.

00:37:58

Veldman: Nou, de dingen die relevant zijn, in het kader waarin jij iets wilt maken, dat mag. En de rest wordt dan op een gegeven moment wel gewist, neem ik aan.

00:37:58

Interviewer: Ok. Dan stop ik bij deze de opname.

Medewerkers BB Alkmaar

De heer E. Jonkers-Both – Hoofd Geneeskundige Dienst

De heer C. Verhaart – Hoofd ABC-dienst
De heer M. Dijkstra – Brandweer, reddingsdienst, later Hoofd BB
De heer F. Strohand – Hoofd BB (vóór Dijkstra) (voorletter F. is niet zeker)
De heer Gerverdink – Plaatsvervangend Hoofd BB
De heer Holtrop – Hoofd brandweer, toen hij wegging deed Dijkstra twee diensten
De heer P. Mibies – Hoofd Verzorgingsdienst
De heer Brink – Administratie, financiën
De heer Hans Olie – Financiën, opvolger van Brink, toen Brink was overleden. Hans Olie was nog jong en leeft wellicht nog.
De heer G. Rijswijk – Hoofd verbindingdienst
De heer van der Zel – Magazijn Frans Halsstraat/conciërge
De heer van der Zel – Werkte 's morgens bij Fort Markenbinnen (broers van der Zel)
Kees Janker – Magazijn/conciërge in Frans Halsstraat (toen vd Zel met pensioen ging)
Ellen Veldman – Noodwachtadministratie
Mevrouw M. Zuleger – Secretaresse
Mevrouw A. de Moel – Secretaresse (opvolger Zuleger), is later naar de brandweer gegaan.